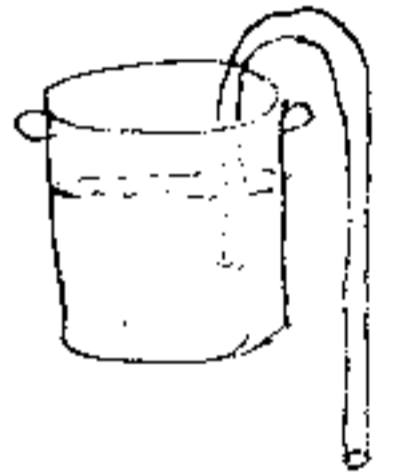

Insinöörifysiikka 1, Kone/Tuta/Tietojohd/Ymp
(Petri Kaukasoinan luentoryhmä)
2. välikoe, 11.12.1999

Teräksen lämpölaajenemiskerroin $1.2 \cdot 10^{-5} \text{ K}^{-1}$. Veden ominaislämpö, sulamislämpö ja höyrystymislämpö: $4.18 \text{ kJkg}^{-1}\text{K}^{-1}$, 335 kJkg^{-1} , 2.260 MJkg^{-1} .
 $p_1 + \rho g y_1 + \frac{1}{2} \rho v_1^2 = p_2 + \rho g y_2 + \frac{1}{2} \rho v_2^2$. $g = 9.81 \text{ m/s}^2$

1. Kaunoluisteliija pyörii pystysuoran akselinsa ympäri kulmanopeudella 15 rad/s sivulle ojennetuin käsivarsin, jolloin hitausmomentti on 1.72 kgm^2 . a) Kun luisteliija on vetänyt kätensä nopeasti vartaloonsa kiinni, hitausmomentti on 0.61 kgm^2 . Kuinka suuri kulmanopeus on nyt? b) Laske liikeenergian muutos.

2. Lappoat kotiviiniäsi avonaisesta saavista pulloihin. Saavissa on 23 l väkevää, makeaa (tiheys 1020 kg/m^3) viiniä. Letku, jonka sisähalkaisija on 8.5 mm , ulottuu saavin ulkopuolella 75 cm viinin pintaa alemmalle tasolle. Korkeimmalla kohdallaan letku on 15 cm viinin pintaa korkeammalla. Montako sekuntia kuluu pullon (0.70 l) täyttämiseen?

3. a) Alkutilassa ämpärissä on 8 litraa vettä nestemäisessä olomuodossa lämpötilassa $100 \text{ }^\circ\text{C}$. Astia viedään ulos ja vesi jäätyy. Lopputilassa vesi on kiinteää jäätä lämpötilassa $0 \text{ }^\circ\text{C}$. Laske veden entropian muutos tässä prosessissa. b) Mitä voit sanoa ympäristön entropian muutoksesta?

4. Omakotitalo lämmitetään lämpöpumpulla. Lämmönkulutus on talvella 600 MJ vuorokaudessa. Laske lämpöpumpun käyttämiseen tarvittavan sähkömoottorin kuluttama teho, kun lämpötila sisällä pidetään arvossa $22 \text{ }^\circ\text{C}$ ja lämpö pumpataan järvestä, jonka lämpötila on $4 \text{ }^\circ\text{C}$. Lämpöpumpun tehokerroin on 45% vastaavan Carnot'n prosessin tehokertoimesta.

5. Heilurikellon heiluri on terästä ja sen varren massa on mitättömän pieni verrattuna heilurin päässä olevan möykyn massa. Heilurin jaksonaika on tasan 2 s lämpötilassa $25.0 \text{ }^\circ\text{C}$, jolloin kello käy oikein. Kuinka paljon lämpötila saa korkeintaan poiketa tuosta arvosta, jotta kello heittäisi korkeintaan sekunnin vuorokaudessa?

